

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3309/2017. (XI. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 27.Szef.45/2016/2. számú végzése és a Pesti Központi Kerületi Bíróság 12.Sze.3004/2016/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó (Lakatos Zsoltné), a képviselőjében eljáró dr. Makó Klaudia ügyvéd útján alkotmányjogi panasz indítványt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Fővárosi Törvényszék 27.Szef.45/2016/2. számú végzése és a Pesti Központi Kerületi Bíróság 12.Sze.3004/2016/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege szerint a Pesti Központi Kerületi Bíróság 12.Sze.3004/2016/3. számú végzésével megállapította, hogy az indítványozó a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 172. §-ában meghatározott, három rendbeli tiltott prostitúció szabálysértését követte el, és emiatt az indítványozót pénzbírsággal sújtotta.
- [3] A szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Szbt.) 7. § (1) bekezdésében szabályozza a védett övezet meghatározását, mely szerint védett övezet többek között a temetők területe, illetve a közterületen azoktól számított 300 méter távolságon belüli terület. Ezen törvény 4. § h) pontja alapján a védett övezetben a prostituált a szexuális szolgáltatásra nem ajánlkozhat fel, szexuális szolgáltatást nem nyújthat.
- [4] Az indítványozó az eljárás során a cselekmény elkövetését elismerte, a szabálysértési felelősségét azonban vitatta, mivel álláspontja szerint az elkövetési helyszín évtizedek óta nem temetkezési hely. A Pesti Központi Kerületi Bíróság, illetve később a fellebbezés nyomán eljáró Fővárosi Törvényszék – mely az elsőfokú végzést hatályában fenntartotta – azt állapította meg azonban, hogy a helyszín temetőnek minősül.
- [5] 2. Az indítványozó elsősorban a tisztességes eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] sérelmét állította, hivatkozott azonban emellett a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jogának (Alaptörvény XII. cikk) sérelmére is.
- [6] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntések azért sértik a tisztességes eljáráshoz való jogát, mert az eljáró bíróságok úgy foglaltak állást, hogy a terület védett övezet, ezáltal az indítványozó a védett területen belül megvalósította a tiltott prostitúció szabálysértését. Az indítványozó álláspontja szerint, a bíróságok helytelen jogi következtetést vontak le az 1999. évi XLIII. törvény 3. §-ának értelmezése, továbbá az ezen törvény felhatalmazása alapján született kormányrendelet szabályai alapján a terület temetőkénti minősítését illetően. Az indítványozó véleménye szerint nem várható el az adott tevékenységgel érintett személyektől, hogy a temetkezési célokra régóta nem használt, elhagyott területről meg tudják állapítani, hogy – a szabályszerű kiürítés hiánya miatt – a vonatkozó jogszabályok értelmében a terület temetőnek minősül, ezáltal védett övezetbe tartozik. Az indítványozó kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok – erre irányuló indítványuk – ellenére sem folytattak le helyszíni szemlét, ténybizonyítást, továbbá azt is kifogásolta, hogy egy korábbi, hasonló ténybeli alapokon álló ügyben a bíróságok eltérő döntést hoztak.
- [7] Az indítványozó álláspontja szerint a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való joga (Alaptörvény XII. cikk) is sérült, mivel az önkormányzat elmulasztotta kijelölni a kerületben a türelmi zónákat, így indulhatott ellene a szabálysértési eljárás.

- [8] Az indítványozó utalt továbbá az Alaptörvény XXIV. cikkének, a tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő jogának sérelmére is, valamint hivatkozott az Alaptörvény XV. cikke (az egyenlő bánásmód követelménye, a diszkrimináció tilalma) megsértésére is. Az utóbbi alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában nem terjesztett elő indokolást.
- [9] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [10] 3.1. Az alkotmányjogi panaszt a panaszos az Abtv. 30. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően, határidőben nyújtotta be. Az alkotmányjogi panasz elbírálására az Alkotmánybíróság hatáskörrel rendelkezik, az indítványozó a bírósági eljárásban résztvevőként érintettnek tekinthető, továbbá jogorvoslati lehetőségeit az Abtv. 27. §-ában írtaknak megfelelően az ügyben kimerítette.
- [11] 3.2. Az Alkotmánybíróság megállapította ugyanakkor, hogy a kérelem csak részben tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt feltételeknek: az indítványozó nem fejtette ki, hogy véleménye szerint az Alaptörvény XV. cikkében meghatározott jogának vélt sérelme miben áll, az Alaptörvény XXIV. cikkének sérelme kapcsán pedig pusztán a hatóságok (rendőrhatalóság, továbbá a kerület polgármesterének) részrehajló hozzáállását említette. A panasz tehát a XV. és a XXIV. cikk vonatkozásában nem tartalmazta a kérelem részletes indokolását [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy „[i]ndokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányosság vizsgálata lefolytatására” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.
- [12] 3.3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {lásd pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [13] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. [...] A bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe. [...] Önmagukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panaszra. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [14] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő jog sérelmét felvető indítványi elem kapcsán emlékeztet arra, hogy „a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog lényegét az alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülésében értelmezi, a bíróságok eljárásának ezen túlmenő elemei, így különösen az adott jogvitáknak – a jogszabályok alkalmazásával és a bíróság mérlegelési jogának gyakorlásával történő – mikénti eldöntését nem tekinti alkotmányossági kérdésnek. A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [15] A bíróság által tett megállapítások felülvizsgálatára csak a tényállás felülvizsgálata útján kerülhetne sor, amire az Alkotmánybíróságnak nincs lehetősége, ugyanis „az Alkotmánybíróság nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket” {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [16] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság nem bocsátkozhat annak vizsgálatába, hogy a bíróság megállapításai a terület temetőként történő minősítése kapcsán megalapozottak voltak-e, e kérdés ugyanis nem alkotmányossági szempontú mérlegelést jelentene. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasz a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben elsősorban arra irányult, hogy az eljáró bíróság jogértelmezését és ténybizonyítását sérelmezve elérje, hogy a számára kedvezőtlen döntést változtassa meg az Alkotmánybíróság. Az indítványban felvázolt kérdések megítélése azonban jogalkalmazási és nem alkotmányossági kérdés {3242/2016. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [23]}. Az anyagi jogi szabályok helyes vagy helytelen

értelmezése nem hozható kapcsolatba az eljárás tisztességes vagy adott esetben méltánytalan jellegével [30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [120]].

- [17] 3.4. Az indítványozó álláspontja szerint a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való joga azért sérült, mert az önkormányzat elmulasztotta kijelölni a kerületben a türelmi zónákat.
- [18] Az Alkotmánybíróság korábban már vizsgálta a türelmi zónák kijelölése kapcsán az önkormányzati rendelet alkotás elmulasztásának kérdését. A 261/E/2000. AB határozatában az önkormányzati rendelet megalkotásának elmulasztása miatt az Alkotmány 70/B. §-ába ütköző alkotmányellenesség megállapítása iránt benyújtott indítványt elutasította. A határozatában megállapította, hogy az Szbt. 62. § (4) bekezdésében foglalt, a türelmi zónák kijelölésének részletes szabályairól szóló önkormányzati rendelet megalkotásának elmulasztása jogalkotói mulasztás, azonban ez alkotmányellenességet nem idézett elő.
- [19] A prostitúció (szexuális szolgáltatás) vállalkozási formában végezhető foglalkozás, amely, – hatályos jogszabályokban meglévő korlátozásokkal – szabadon választható. Az Alkotmánybíróság határozatában rámutatott: „Az Alkotmánybíróság a munkához való joggal többek között a 21/1994. (IV. 16.) AB határozatában foglalkozott: Eszerint „[a] munkához (foglalkozáshoz, vállalkozáshoz) való alapjog a szabadságjogokhoz hasonló védelemben részesül az állami beavatkozások és korlátozások ellen. E korlátozások alkotmányossága azonban más-más mérce alapján minősítendő aszerint, hogy a foglalkozás gyakorlását vagy annak szabad megválasztását korlátozza-e az állam [...]. A munkához (foglalkozáshoz, vállalkozáshoz) való jogot az veszélyezteti a legsúlyosabban, ha az ember az illető tevékenységtől el van zárva, azt nem választhatja.” (ABH 1994, 117, 121.)
- [20] A prostitúció (szexuális szolgáltatás) a hatályos jogi szabályozás alapján legálisan, vállalkozási formában végezhető (SZJ 93.05.10.4. Szexuális szolgáltatás). Az Alkotmánybíróság a 327/B/1992. AB határozatában rámutatott: „[a] 70/B. § (1) bekezdésébe foglalt alapjog, mely lényegéből fakadóan csak természetes személyeket illet meg, bármely munka, hivatás, foglalkozás megválasztásának és gyakorlásának szabadsága beletartozik. [...] A munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való alapjog azonban nem garantál alanyi jogot meghatározott foglalkozás folytatásához, tevékenység végzéséhez.” (ABH 1995, 604, 609.) Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a foglalkozás (vállalkozás) részét képező ajánlattételi hely kijelölése [Szbt. 62. § (4) bekezdése] és a prostitúció gyakorlása között nincs tartalmi összefüggés” (261/E/2000. AB határozat, 2001, 1124, 1125.).
- [21] Az Alkotmánybíróság a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való joggal kapcsolatos gyakorlatát az Alaptörvény hatálybalépését követően több esetben megerősítette [pl. 3380/2012. (XII. 30.) AB határozat [ABH 2012, 783, 789.], 3134/2013. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [42]].
- [22] A testület nem látott indokot arra, hogy attól a felek ügyében eltérjen: a prostitúció gyakorlásával mint foglalkozással összefüggő ajánlattételi hely kijelölése, illetve az ajánlattételi helyre vonatkozó szabályozás, a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog között nincs olyan alkotmányossági összefüggés, mely a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog sérelmét eredményezné.
- [23] Az indítvány tehát, ebben a tekintetben nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [24] Mivel a fentiek szerint az alkotmányjogi panasz – részben a határozott kérelem követelményeinek való meg nem felelés, részben pedig az Abtv. 29. §-ában írt befogadási feltétel teljesülése hiányában – nem felel meg a befogadhatóság törvényben előírt feltételeinek, azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a), c) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2017. november 14.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1448/2016.

